

§ 20. În silabă finală închisă după o consoană moale /e/ și /a/ se realizează printr-o variantă comună de tipul *i*. De câteva ori, pentru /e/ am notat *e* (e închis). Exemple: *γalód'in* «flămînd», *l'é'b'it'* «lebedă», *pál'ec* «deget» etc.; *záic* «iepure», *m'é's'ic* «lună», *da d'é's'it'* «pină la zece» etc.

§ 21. În silabă interioară după o consoană dură /o/ și /a/ se realizează prin *y*: *údyč'ka* «undiță», *bábyč'ka* «fluture», *k'íslyva malaká* «lapte acru» (genit. sg.) ș.a.; *d'ór'γyūt* «(ei, ele) zmulg», *p'ítsynka* «ou încondeiat» (cf. *Dal*, III, 113, *мисанка* «idem») etc.

§ 22. În silabă interioară după o consoană moale /e/ și /a/ se rostesc *i*: *d'é'r'iva* «copac» *vým'itu* «voi mătura».

§ 23. Cazuri singulare

/u/ posttonic realizat ca *y*: *kóršyn* «gaie»;

/o/ posttonic realizat ca *u*: *jáluŭka* «vacă stearpă», *m'ěždu rákuŭk'im'i* «între copite» (la cornute), cf. *Dal*, IV, 57 *раковина* (vezi § 13).

§ 24. Vocalele posttonice neaccentuate, mai ales dacă se află în vecinătatea lichidelor *r*, *l*, pot să dispară în vorbirea *allegro*, ca, de ex., *žávrynka* «ciocîrlie» (*žávoronka*, s.f. !), *d'é'r'va* «copac» (*d'é'r'eva*) etc.¹.

CONSONANTISMUL

§ 25. /š/, /ž/, /c/ nu au parteneri fonologice palatalizate. Pentru /č', /š':/, /ž':/, /j/ nu funcționează parteneri fonologice dure.

Totuși am notat *ac'ú*, *kóc'ik* și alte câteva cazuri (v. *Glosarul*) cu *c'*.

§ 26. Opoziția consoană labială dură ∞ consoană labială moale nu este activă în poziție finală, unde nu apar decît labiale dure (nepalatalizate): *krou* «sînge», *l'ubóŭ* «dragoste», *s'em* «șapte» etc. În *γólup* (< *golub'*) «porumbel» /b/ s-a generalizat în paradigmă: *dva γóluba* «doi porumbei» etc.².

§ 27. În finală absolută /š':/ și /ž':/ își pierd lungimea, devenind, în urma neutralizării corelației de sonoritate, š'. De ex., *xrúš: ik* (diminutiv) «cărăbuș», dar *xruš'*; *dóž: ik* (diminutiv) «ploaie», dar *doš'*.

§ 28. În următoarele cazuri am notat *r*, iar nu *r'*: *za γrybám'i* «(S-au dus) după ciuperci», *rýmyr'* «curelar» (cf. *Dal*, IV, 96 *румарь* (decî *r'imar'*)).

§ 29. /j/ după consoană palatalizată pare a fi facultativ. De ex., informatorul A.A. rostește, de la un moment la altul, cînd *sv'in'já*, cînd *sv'in'á* «porc». Cf. și: *v'úŷa* «furtună» (în rusa comună /v'júga/), *p'é'r'i* «pene» (/p'é'r'ji/, cf. în rusa comună /p'é'r'ja/), *plát'a* «rochie» etc.

R. I. Avanesov scrie că dispariția lui *j* în această poziție este un fenomen pe care graiurile ruse convergente nu-l cunosc (*Очерки* ..., 206). Fenomenul e larg cunoscut însă în graiurile ucrainene, inclusiv în cele «pocuto-bucovinene»³, cu care au fost și sînt în contact lipovenii de la Climăuți.

§ 30. În legătură cu corelația fonologică de sonoritate a consoanelor de semnalat este, în primul rînd, opoziția /x/ ∞ /γ/ (față de /k/ ∞ /g/ din limba

¹ Vezi P. S. Kuznetsov, *Русская диалектология*, Moscova, 1960, p. 69; R. I. Avanesov, *Очерки*..., p. 60; N. V. Sidorov, *Наблюдения над языком одного из говоров Рязанской Межеры*, în «Материалы и исследования по русской диалектологии», I, Moscova, 1959, p. 104.

² În legătură cu aceasta v. L. E. Kalnin, *Развитие корреляции твердых и мягких согласных фонем в славянских языках*, Moscova, 1961, p. 51—53 și 57—59.

³ Vezi F. T. Jilko, *lucr. cit.*, p. 54 și 115.